

maal. Om Realiteten af Vædringsforslagene skal jeg ikke nærmere udtale mig; men det skal jeg kun bringe i Erindring, at det er med stor Uret, naar den samme ærede Rigsdagsmand fremsatte den Vebredelse, at der ved Meddelelsen af de hidtilværende Bevillinger til Afhændelse af Bøndergods fra Fideicommisser intet Hensyn er taget til de vedkommende Fæstebønders Lary; han glemmer da navnlig, at det netop ved disse Bevillinger er gjort til Vetingelse, at, naar Bønderstederne sælges paa en Tid, da de ere bortfæstede, maa Afhændelsen kun skee til Fæsterne selv eller, med disses Samtykke, til deres Børn eller Svigerbørn. Forøvrigt har den ærede Rigsdagsmand en vis Færdighed i ligesom at spille Voldt med sine Modstanderes Ord, (Tscherning: Hør!). Jeg har sagt, at vi bør mindes, at Fæstebønderne ikke ere umyndige — ja, det skulle og bør vi mindes; thi det er de danske Fæstebønder ikke. Denne Uttring lod ikke til at behage den ærede Rigsdagsmand, og han vilde imødegaae den ved at indskarpe os, at vi Alle her ere Fæstebondestandens Bærger, fordi den lovgivende Forsamling ikke tør tabe Fæstebøndernes Lary af Sigte. Ganske vist; men, naar jeg talte om, at Fæstebønderne ei skulde betragtes som en Klasse af Umyndige, saa tilkjendegav jeg tydeligt nok, hvad Meningen hermed var, at man nemlig ikke burde gaae ud fra den Forudsætning, at Fæstebønderne ei skulde have saamegen Forstand paa deres egne Anliggender, at de selv kunde skønne og ordentligvis selv bedst kunde dømme om, hvorvidt de kunde være tjente med de Bilskaar, hvorunder Selveiendom tilbødes dem, og at de ikke i Almindelighed skulde have Indsigt og Dygtighed nok til at raade for sig selv, efterat de ere blevne Selveiere. Det er dette, jeg sigtede til, og i den Forstand mener jeg og vedbliver at mene, at man ikke er beføiet til at ansee Fæstebønderne som umyndige. Naar den ærede Rigsdagsmand for Svendborg 6te Valgfreds (S. A. Hansen) lod til at antage, at jeg skulde have Noget imod, at han og hans Meningsfæller vandt Fæstebondestandens Tak, da kan jeg forsikre ham, at jeg ikke har det Mindste dertil; det skal tværtimod være mig meget hjært, om de Herrer maatte vinde Fæstebøndernes Tak, for saa

vidt de virkelige fortjene den. Forøvrigt tog den sidstnævnte ærede Rigsdagsmand ogsaa feil, naar han anførte, at jeg under Behandlingen af den tidligere almindelige Sag om Bøndergods Afhændelse fra Lehn, Stamhus og andre Fideicommisser skulde have stemt imod Sagens Overgang til Landsstinget; jeg stemte tværtimod derfor, og gjorde tillige Rede for Grundene til denne min Afstemning.

Barfod: Den sidste Uttring af den ærede Rigsdagsmand var fuldkommen i sin Orden; men det maa ogsaa være let for ham at fatte, at min ærede Nabo har fortalt sig, idet han sagde, at den ærede Rigsdagsmand stemte mod Lovens Overgang, istedetfor at han vilde have sagt, at han af samme Grund som Ministeriet stemte for Lovens Overgang til Landsstinget.

Den ærede Justitsminister meente, at der neppe var flere Crectionspatenter, hvori et saadant Forbehold var taget, end de 4 i Motiverne nævnte; min ærede Nabo har paa viist, at der endnu var to saadanne Exemppler, og jeg skulde tage meget feil, om der ikke fandtes endnu flere af samme Natur, naar man kom til at lede nærmere efter. Jeg skal kun tillade mig her at paapege en Bestemmelse i et Crectionspatent, som vist nok ikke gaaer ud paa det Selysamme, som her staaer, men som dog har en vis Betydning med Hensyn til en Uttring af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 6te Valgfreds (Mourier); det er mig saaledes bekjendt, at der eksisterer idetmindste et Crectionspatent, hvori det udtrykkeligt er Stamhuusbestidderen forbudt at contrahere nogenformelt Gjæld paa Stamhuset, „og“ — føies der til — „skulde han indgive en Ansøgning om at maatte contrahere en saadan Gjæld, da er i det Samme og med det Samme Stamhuset forbrudt, selv om den Kongelige Bevilling bagefter maatte indløbe.“ Da det saaledes viser sig, at der har været Folk, som i deres Crectionspatenter have været meget fremsynede, saa kunne vi paa ingen Maade mene, at den ærede Rigsdagsmand fra Kjøbenhavns 6te Valgfreds (Mourier) har Ret, naar han troer, at det var nok, naar de skyndte sig med at faae Bevilling paa det Ansøgte, da der virkelig er Folk, som i Crectionsbrevene have faaet den